

กรอบการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่
ตำบลสินเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย
ปี ๒๕๖๙

สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

คำนำ

กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ ตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง ปี ๒๕๖๙ ฉบับนี้ จัดทำขึ้นเพื่อใช้เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนและพัฒนาภาคการเกษตรให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ สภาพเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ในตำบลสินเจริญ โดยมุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การลดต้นทุน และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร เอกสารฉบับนี้ได้บูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน ผู้นำชุมชน และเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อกำหนดทิศทาง เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ครอบคลุมทั้งด้านการผลิต การตลาด การบริหารจัดการทรัพยากร และการพัฒนาองค์ความรู้ของเกษตรกร หวังเป็นอย่างยิ่งว่า กรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่ฉบับนี้ จะเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกร สร้างความมั่นคงทางอาชีพ และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับภาคการเกษตรของตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง ให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป

นายวรเทพ เจริญทรัพย์
นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
สารบัญตาราง	ง
สารบัญภาพ	ฉ
บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป	
<u>ข้อมูลด้านกายภาพ</u>	
๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง	๑
๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่	๑
๑.๒ อาณาเขต	๑
๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง	๒
๒. ลักษณะภูมิประเทศ	๓
๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม	๓
๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน	๔
๒.๓ กลุ่มชุดดิน	๔
๓. ลักษณะภูมิอากาศ	๕
๓.๑ ฤดูกาล	๕
๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิ	๖
๔. เส้นทางคมนาคม	๖
๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล	๖
๔.๒ ถนนหลวงเชื่อมต่อระหว่างจังหวัดและอำเภอ	๖
๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน	๖
๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ	๖
๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ	๖
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน	๗
<u>ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ</u>	
๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ	๘
๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI	๙
<u>ข้อมูลด้านสังคม</u>	
๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร	๙
๑.๑ เกษตรกร	๙
๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร	๑๑

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ ๒ การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ	
๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ	๑๕
๑.๑ แหล่งน้ำหลัก	๑๕
๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม	๑๕
๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต	๑๗
๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก	๒๒
๑.๕ ต้นทุนการผลิต	๒๓
๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด	๒๓
๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๔
๒. การวิเคราะห์ Supply chain	๒๔
บทที่ ๓ บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๗
๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ	๒๗
๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๘
บรรณานุกรม	๒๙

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
๑	แสดงเขตการปกครอง	๒
๒	แสดงสรุปเขตการปกครอง	๒
๓	แสดงพื้นที่ป่าไม้	๓
๔	แสดงข้อมูลฤดูกาล	๕
๕	แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิเฉลี่ย ๕ ปี	๖
๖	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง	๖
๗	แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก	๗
๘	แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน	๗
๙	แสดงข้อมูลบ่อบาดาล	๗
๑๐	แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน	๗
๑๑	แสดงข้อมูลด้านพืช	๘
๑๒	แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์	๙
๑๓	แสดงข้อมูลด้านประมง	๙
๑๔	แสดงจำนวนครัวเรือน และประชากร	๙
๑๕	แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ	๑๐
๑๖	แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ	๑๐
๑๗	แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน	๑๐
๑๘	แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์	๑๐
๑๙	แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร	๑๑
๒๐	แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์	๑๒
๒๑	แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑๒
๒๒	แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๑๒
๒๓	แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์	๑๒
๒๔	แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร	๑๓
๒๕	แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร	๑๓
๒๖	แสดงข้อมูลปราชญ์ชาวบ้าน	๑๔
๒๗	แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร	๑๔

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
๒๘	แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่	๑๔
๒๙	แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....	๑๕
๓๐	แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิต.....	๑๖
๓๑	แสดงพื้นที่ปลูก.....ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๖
๓๒	แสดงต้นทุนการผลิต	๒๓
๓๓	แสดงเกษตรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่	๒๔
๓๔	แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่	๒๔
๓๕	แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้า อำเภอ.....	๒๕
๓๖	แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)	๒๗
๓๗	แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่	๒๘

สารบัญญภาพ

ภาพที่		หน้า
๑	แผนที่แสดงอาณาเขตติดต่ออำเภอ	๑
๒	แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ	๓
๓	แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ	๔
๔	แผนที่แสดงกลุ่มชุดดินอำเภอ	๕
๕	แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ	๘
๖	แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....	๑๖
๗	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..... (พื้นที่ปลูกจริง)	๑๖
๘	แผนที่แสดงพื้นที่ปลูก..... ตามระดับชั้นความเหมาะสม	๑๗
๙	แสดงปฏิทินการเพาะปลูก	๒๒
๑๐	แสดงวิธีการตลาดอำเภอ	๒๓

บทที่ ๑ ข้อมูลสภาพทั่วไป

ข้อมูลด้วยกายภาพ

๑. ที่ตั้ง อาณาเขต ขอบเขตการปกครอง

๑.๑ ที่ตั้ง ขนาดพื้นที่

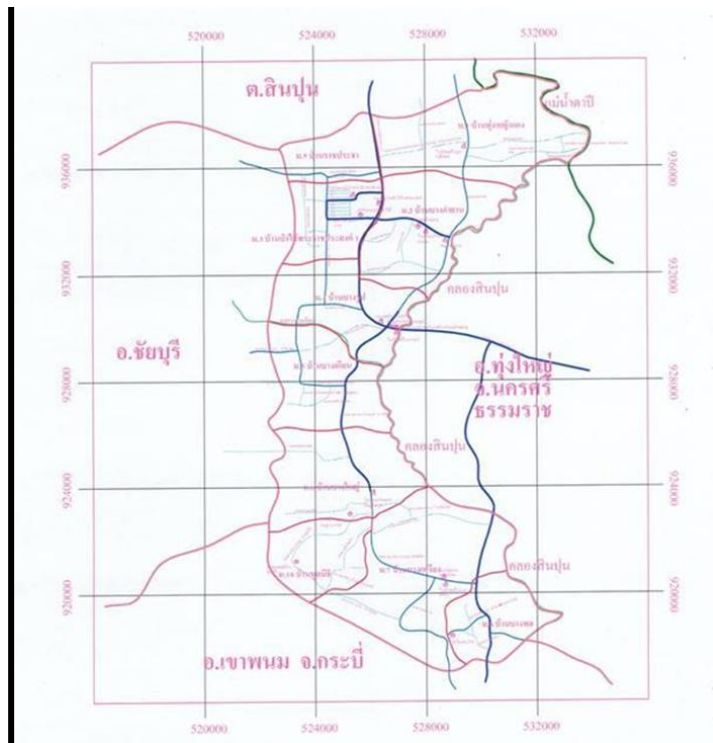
ตำบลสินเจริญ ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอพระแสงอยู่ห่างจากตัวอำเภอประมาณ ๒๓ กิโลเมตร ห่างจากจังหวัดสุราษฎร์ธานีประมาณ ๑๑๐ กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพฯประมาณ ๗๕๐ กิโลเมตร เส้นทางคมนาคมที่สำคัญได้แก่ ทางหลวงจังหวัด หมายเลข ๔๑๑๐ ตอนพระแสง-ทุ่งใหญ่ แบ่งการปกครองเป็น ๑๐ หมู่บ้าน ตำบลสินเจริญมีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ ๒๐๓ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๗๖,๘๔๙.๕๑ ไร่

๑.๒ อาณาเขต

ตำบลสินเจริญ มีอาณาเขตติดต่อกับตำบลและอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับตำบลสินปูน อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี
- ทิศใต้ ติดต่อกับอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราชและอำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับตำบลคูสิต อำเภอถ้ำพระพรณราและตำบลบางรูปอำเภอทุ่งใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับตำบลไทรทอง อำเภอชัยบุรี จังหวัดสุราษฎร์ธานีและตำบลเขาติน อำเภอเขาพนม จังหวัดกระบี่

แผนที่แสดงขอบเขตตำบลสินเจริญ อำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ภาพที่ ๑ ภาพแสดงอาณาเขตติดต่อกับตำบลสินเจริญ (ที่มา แผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลสินเจริญ, พ.ศ.๒๕๖๕)

๑.๓ การแบ่งเขตการปกครอง

การบริหารราชการ แบ่งออกเป็น ๒ ส่วน ได้แก่

- การบริหารราชการส่วนภูมิภาค แบ่งเขตปกครองออกเป็น ๑ อำเภอ แบ่งเป็นจำนวน...-....

เทศบาล๑.....อบต.๑.....ตำบล๑๐.....หมู่บ้าน

- การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น แบ่งเขตการปกครองออกเป็น เทศบาล-.....

จำนวน-.....แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน.....๑.....แห่ง

ตารางที่ ๑ แสดงเขตการปกครอง

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	กำนัน/ผู้ใหญ่บ้าน
๑	บ้านทุ่งหญ้าแดง	นายมนตรี เกื้อหนุน
๒	บ้านบางกำยาน	นายวัชรินทร์ เป็ดทอง
๓	บ้านป่าไม้พระราชประสงค์ ๑	นายวัชชัย เกลี้ยงกลม
๔	บ้านบางรูป	นายวัชรานนท์ ถาวรวงศ์
๕	บ้านบางเคียน	นายสมคิด มาลาทอง
๖	บ้านบางใหญ่	นายปรีชา สมบัติ
๗	บ้านบางเหริยง	นายธงชัย เมืองสวัสดิ์
๘	บ้านบางพอ	นายจรินทร์ บุญคง
๙	บ้านราชประชา	นายวิจิตร แสนโยชน์
๑๐	บ้านมูลนิธิ	นายเอกพล ลิขวิวัฒน์

ที่มา : ที่ว่าการอำเภอพระแสง จังหวัดสุราษฎร์ธานี พ.ศ. ๒๕๖๙

ตารางที่ ๒ แสดงสรุปเขตการปกครอง

ตำบล	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	อบต	เทศบาลตำบล	จำนวนหมู่บ้าน	จำนวนบ้าน (ครัวเรือน)
สินเจริญ	๗๓,๔๑๙	๑	-	๑๐	๓,๕๙๓
รวม	๗๓,๔๑๙	๑	-	๑๐	๓,๕๙๓

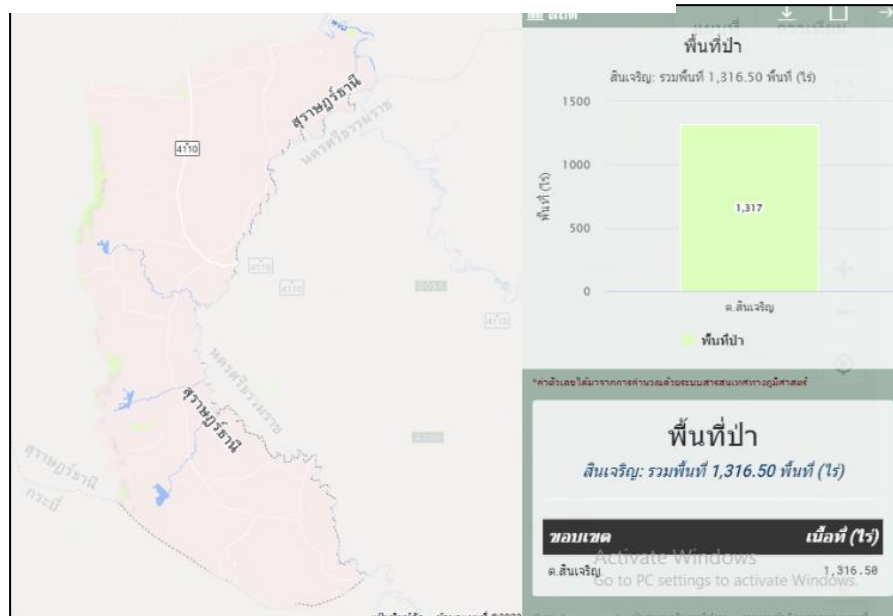
ที่มา : (ที่มา : แผนพัฒนาท้องถิ่นตำบลสินเจริญ, พ.ศ.๒๕๖๕)

๒. ลักษณะภูมิประเทศ

๒.๑ สภาพพื้นที่ภูเขา ป่าไม้ ที่ราบสูง ที่ราบลุ่ม

ตำบลสินเจริญ มีสภาพพื้นที่เป็นพื้นที่ราบลุ่มแม่น้ำและเป็นเนินสูงลักษณะคล้ายลูกคลื่นลอนลาด สภาพพื้นที่เหมาะสำหรับปลูกยางพารา ปาล์มน้ำมัน และพืชไร่บางชนิด

แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้ตำบลสินเจริญ

ภาพที่ ๒ แผนที่แสดงพื้นที่ป่าไม้อำเภอ

(ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๙)

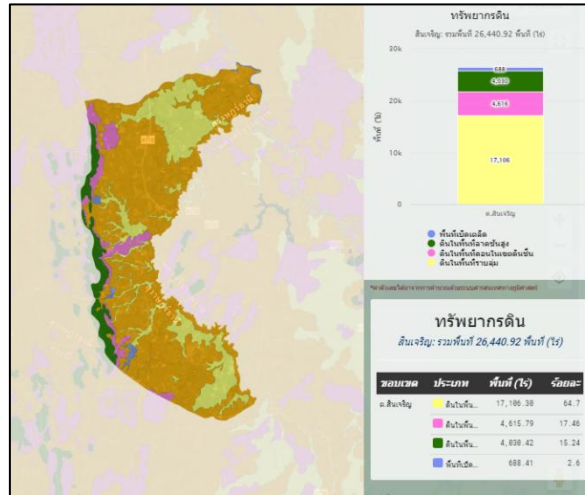
ตารางที่ ๓ แสดงพื้นที่ป่าไม้

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)	คิดเป็นร้อยละ
สินเจริญ	๗๓,๔๑๙	๑,๓๑๖.๕๐	๑.๗๙
รวม	๗๓,๔๑๙	๑,๓๑๖.๕๐	๑.๗๙

ที่มา : ที่มา: <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒.๒ สภาพพื้นที่ ความลาดชัน

แผนที่แสดงความลาดชันของตำบลสินเจริญ

ภาพที่ ๓ แผนที่แสดงความลาดชันอำเภอ
(ที่มา <https://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒.๓ กลุ่มชุดดิน

ดินในตำบลสินเจริญ มีกลุ่มชุดดินเหมาะสมกับการปลูกพืชจำนวน ๔ กลุ่มชุดดิน โดยมีรายละเอียด

ดังนี้

- ๑) กลุ่มชุดดินที่ ๓๒
- ๒) กลุ่มชุดดินที่ ๓๔
- ๓) กลุ่มชุดดินที่ ๒๖
- ๔) กลุ่มชุดดินที่ ๕๐

๓.๒ ปริมาณน้ำฝนและอุณหภูมิต

ตารางที่ ๕ แสดงข้อมูลปริมาณน้ำฝน และอุณหภูมิตเฉลี่ย ๕ ปี

ปี	ปริมาณน้ำฝนรวมทั้งปี (มม.)	ปริมาณฝนเฉลี่ย (มม.)	จำนวนวันฝนตก (วัน)	เดือนที่ฝนสูงสุด	อุณหภูมิต (องศาเซลเซียส)		
					สูงสุด	ต่ำสุด	เฉลี่ยทั้งปี
๒๕๖๔	๑,๘๕๖.๓	๑๕๔.๖๙	ไม่ระบุ	พฤศจิกายน (๓๔๒.๓ มม.)	๓๖.๘	๑๗.๒	๒๘.๓
๒๕๖๖	๑,๔๘๗.๕	๑๒๓.๙๖	ไม่ระบุ	กรกฎาคม (๒๘๕.๙ มม.)	๒๙.๑*	๒๔.๒*	๒๗.๐
๒๕๖๗	๑,๕๘๓.๓	๑๓๑.๙๔	ไม่ระบุ	สิงหาคม (๒๖๔.๓ มม.)	๓๐.๐*	๒๖.๔*	๒๗.๙
๒๕๖๘	๑,๖๘๓.๔	๑๔๐.๒๘	ไม่ระบุ	เมษายน (๒๘๙.๔ มม.)	๒๘.๒*	๒๖.๑*	๒๗.๑

ที่มา : สถานีอุตุนิยมวิทยาพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๔. เส้นทางคมนาคม

๔.๑ เส้นทางคมนาคมระหว่างตำบล

ในเขตพื้นที่ตำบลสินเจริญ มีถนนสายสำคัญตัดผ่านดังนี้

๑. ถนนสายพระแสง - ทุ่งใหญ่ (ทางหลวงแผ่นดิน หมายเลข๔๑๑๐) เป็นถนนตัดผ่านหมู่ที่ ๙,๓,๒,และหมู่ที่ ๔ เป็นถนนสายหลักที่ใช้คมนาคมสู่ตัวอำเภอ จังหวัด และคมนาคมกับหน่วยงานอื่น ๆ อยู่ในความรับผิดชอบของกรมทางหลวง

๒. ถนนในความรับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล มีทั้งหมด ๕๔สาย รวมระยะทางทั้งหมด๑๓๘.๒๔๕ กิโลเมตร ถนนส่วนใหญ่เป็นถนนดินหรือลูกรัง ซึ่งได้ปรับปรุงเป็นถนนลาดยางหรือถนนคอนกรีตเสริมเหล็กแล้ว แต่ยังไม่ได้นำมาดำเนินการตลอดทั้งสาย ซึ่งทุก ๆ สายเป็นถนนที่มีความสำคัญในการคมนาคมและสัญจรไป เพื่อนำผลผลิตทางการเกษตรออกสู่ท้องตลาด

๕. แหล่งน้ำและระบบชลประทาน

๕.๑ แหล่งน้ำธรรมชาติ (เช่น แม่น้ำ ลำคลอง หนอง บึง)

- คลอง ๑ สาย คือ คลองสินปุน
- แม่น้ำ ๑ สาย คือ แม่น้ำตาปี
- บึง/หนอง/ห้วย ๖ สาย

๕.๒ แหล่งน้ำที่สร้างขึ้นที่สำคัญ

- ๑) โครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง (ไม่มี)

ตารางที่ ๖ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดใหญ่ และขนาดกลาง

ที่	ชื่ออ่าง/ประตูระบายน้ำ	ตำบล	ความจุที่ระดับน้ำสูงสุด (ล้าน ลบ.ม.)	ความจุที่ระดับน้ำเก็บกัก (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
-	ไม่มีโครงการในพื้นที่	-	-	-	-

ที่มา กรมชลประทาน, พ.ศ. ๒๕๖๙

๒) โครงการชลประทานขนาดเล็ก

ตารางที่ ๗ แสดงข้อมูลโครงการชลประทานขนาดเล็ก

ที่	ตำบล	โครงการ						รวมปริมาณน้ำ (ล้าน ลบ.ม.)	รวมพื้นที่ได้รับประโยชน์ (ไร่)
		อ่างเก็บน้ำ	ท่อระบายน้ำ	ฝาย	ระบบส่งน้ำ	สถานีสูบน้ำ	รวม		
๑	สินเจริญ	๓	-	๕	-	-	๑๐	๑.๔๕	๑,๒๔๕

ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๒

๓) แหล่งน้ำอื่น ๆ

(๑) สระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (บ่อจิว ขนาด ๑,๒๖๐ ลูกบาศก์เมตร)

ตารางที่ ๘ แสดงข้อมูลสระเก็บน้ำในไร่นานอกเขตชลประทาน (ไม่มี)

ที่	ตำบล	ปี ๒๕๕๘ - ๒๕๖๖		ปี ๒๕๖๘		รวม	
		ราย	บ่อ	ราย	บ่อ	ราย	บ่อ
-	-	-	-	-	-	-	-

ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๒

(๒) บ่อบาดาล

ตารางที่ ๙ แสดงข้อมูลบ่อบาดาล

ที่	ตำบล	ด้านการเกษตร (บ่อ)	ด้านอุปโภค - บริโภค (บ่อ)	รวม (บ่อ)
๑	สินเจริญ	๑๖	๓	๑๙

ที่มา : กรมชลประทาน, พ.ศ.๒๕๖๒

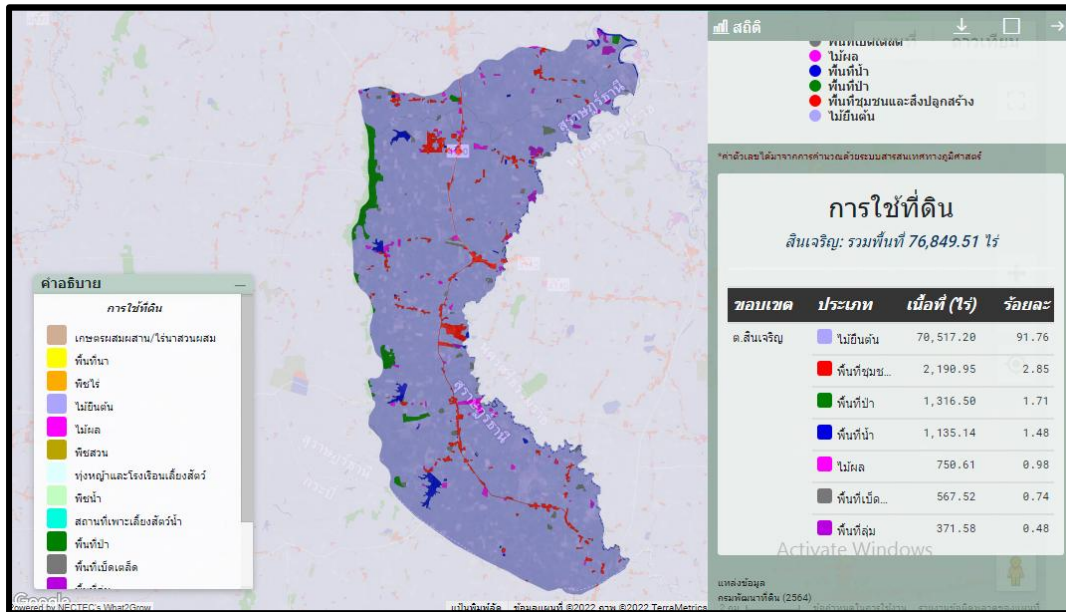
๖. การใช้ประโยชน์ที่ดิน

ตารางที่ ๑๐ แสดงข้อมูลการใช้ประโยชน์ที่ดิน

ประเภท	เนื้อที่ (ไร่)	ร้อยละ
พื้นที่ป่า	๑,๓๑๖.๕๐	๑.๗๑
พืชไร่	๐	๐
ไม้ยืนต้น	๗๐,๕๑๗.๒๐	๙๑.๗๖
ไม้ผล	๗๕๐.๖๑	๐.๙๘
พืชสวน	๐	๐
พื้นที่นา	๐	๐
พืชน้ำ	๐	๐

สถานที่เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ	๐	๐
ทุ่งหญ้าและโรงเลี้ยงสัตว์	๐	๐
พื้นที่ลุ่ม	๓๗๑.๕๘	๐.๔๘
พื้นที่น้ำ	๑,๑๓๕.๑๔	๑.๔๘
พื้นที่ชุมชนและสิ่งปลูกสร้าง	๒,๑๙๐.๙๕	๒.๘๕
พื้นที่เบ็ดเตล็ด	๕๖๗.๕๒	๐.๗๔

แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดิน ตำบลสินเจริญ

ภาพที่ ๕ แผนที่แสดงการใช้ประโยชน์ที่ดินอำเภอ

(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙.)

ข้อมูลด้านเศรษฐกิจ

๑. ข้อมูลสินค้าเกษตรที่สำคัญ

ประชากรตำบลสินเจริญ ประชากรมีอาชีพหลักคือ เกษตรกร มีพื้นที่การเกษตรจำนวน ๗๑,๒๖๗ ไร่ (ร้อยละ ๙๒.๗๔ ของพื้นที่อำเภอ) โดยอยู่พื้นที่ในเขตชลประทานร้อยละ ๐ (อยู่นอกเขตชลประทาน)

ตารางที่ ๑๑ แสดงข้อมูลด้านพืช

ตำบล	พื้นที่ทั้งหมด (ไร่)	พื้นที่ทางการเกษตร (ไร่)					
		ข้าว (ไร่)	ยางพารา (ไร่)	ปาล์ม น้ำมัน (ไร่)	ไม้ผล (ไร่)	พืชอื่นๆ (ไร่)	รวมพื้นที่การเกษตรทั้งหมด (ไร่)
สินเจริญ	๗๑,๒๖๗	-	๒๕,๗๓๐	๑๖,๕๑๐	๗๕๐	๔๒๕	๔๓,๔๑๕

ตำบล	เกษตรกร ผู้เลี้ยงสัตว์ รวม (ราย)	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	สุกร (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	แพะ (ตัว)	แกะ (ตัว)
สินเจริญ	๑,๑๓๒*	๑,๓๘๑	-	๑๐	๗๐๓	๑๑,๑๗๔	๑,๖๙๓	๑๔๓	-
รวมทั้งหมด	๑,๑๓๒*	๑,๓๘๑	-	๑๐	๗๐๓	๑๑,๑๗๔	๑,๖๙๓	๑๔๓	-
พื้นที่ รวม	๗๑,๒๖๗	-	๒๕,๗๓๐	๑๖,๕๑๐	๗๕๐	๔๒๕	๔๓,๔๑๕		

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th>, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๑๒ แสดงข้อมูลด้านปศุสัตว์ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ที่มา : สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

- โรงงานผลิตอาหารสัตว์-.....แห่ง คือ
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- โรงงานฆ่าสัตว์ปีกมาตรฐาน-.....แห่ง คือ.....-.....
ชื่อโรงงาน.....-..... ที่ตั้ง.....-.....
- ฟาร์มเลี้ยงสัตว์ขนาดใหญ่.....-.....จำนวน คือ
ชื่อฟาร์ม.....-.....ที่ตั้ง.....-.....

ตารางที่ ๑๓ แสดงข้อมูลด้านประมง แสดงจำนวนผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (ถ้ามี ถ้าไม่มีให้ -)

ตำบล	เกษตรกร รวม (ราย)	กุ้งทะเล	กุ้งน้ำจืด	ปลาทะเล	ปลาน้ำจืด	สัตว์น้ำ สวยงาม	สัตว์น้ำอื่น ๆ
สินเจริญ	๖๖	-	-	-	๖๖	-	-
รวมทั้งหมด							

ที่มา : สำนักงานประมงอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๒. สินค้าเอกลักษณ์ประจำถิ่น/สินค้า GI (ถ้าไม่มี ให้ใส่ว่า ไม่มี)

ไม่มี

ข้อมูลด้านสังคม

๑. ข้อมูลเกษตรกร/องค์กรเกษตรกร

๑.๑ เกษตรกร

๑) ครุฑเรือนและประชากร

ตารางที่ ๑๔ แสดงจำนวนครุฑเรือน และประชากร

ที่	ตำบล	ครุฑเรือน ทั้งหมด	ครุฑเรือน เกษตรกร	ประชากร		
				ชาย	หญิง	รวม
1	สินเจริญ	3,687	1,612	4,786	4,686	9,472
รวม		๓,๖๘๗	๑,๖๑๒	๔,๗๘๖	๔,๖๘๖	๙,๔๗๒

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๒) หัวหน้าครัวเรือนเกษตรกรจำแนกตามอายุ

ตารางที่ ๑๕ แสดงจำนวนหัวหน้าครัวเรือนจำแนกตามอายุ

ช่วงอายุ (ปี)	ครัวเรือน	ร้อยละ
๖๕ ปีขึ้นไป	๒๓๓	๑๔.๔๕
๕๖ - ๖๕ ปี	๒๕๕	๑๕.๘๒
๔๖ - ๕๕ ปี	๕๐๖	๓๑.๓๙
๓๖ - ๔๕ ปี	๔๖๗	๒๘.๙๘
๒๖ - ๓๕ ปี	๑๓๘	๘.๕๖
๑๘ - ๒๕ ปี	๑๓	๐.๘๐
รวม	๑,๖๑๒	๑๐๐

ที่มา : สำนักทะเบียนอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

๓) ลักษณะการประกอบอาชีพ

ตารางที่ ๑๖ แสดงจำนวนลักษณะการประกอบอาชีพ

ลักษณะการประกอบอาชีพ	ครัวเรือน	ร้อยละ
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก	๑,๒๘๔	๙๖.๙๑
ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นรอง	๔๑	๓.๐๙
รวม	๑,๓๒๕	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๘

๔) ลักษณะการถือครองที่ดิน

ตารางที่ ๑๗ แสดงจำนวนลักษณะการถือครองที่ดิน

ลักษณะการถือครอง	ครัวเรือน	ร้อยละ
เกษตรกรเป็นเจ้าของ	๑,๐๕๕	๖๗.๓๓
อื่นๆ (ที่สาธารณะประโยชน์, ทำฟรี)	๔๓๑	๓๒.๖๗
เช่า	-	-
รวม	๑,๓๑๙	๑๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๘

๕) ประเภทเอกสารสิทธิ์ (เฉพาะเกษตรกรเป็นเจ้าของ)

ตารางที่ ๑๘ แสดงจำนวนประเภทเอกสารสิทธิ์

ประเภทเอกสารสิทธิ์ (ครัวเรือน)				รวม
โฉนด/น.ส.ทุกประเภท	ส.ป.ก. ทุกประเภท	หนังสือรับรอง ของหน่วยงาน	ไม่มีเอกสารสิทธิ์	
๑,๐๕๕	๗๖๐	๐	๘๒	๑,๘๙๗

ที่มา : ระบบฐานข้อมูลทะเบียนเกษตรกร, พ.ศ. ๒๕๖๘

๖) รายได้ รายจ่ายของครัวเรือนเกษตรกร

รายได้ส่วนใหญ่จะมาจากสวนยางพารา ปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ มีบางรายที่จะมีรายได้จากการทำงานรับจ้าง เช่น งานก่อสร้าง งานโรงงานอุตสาหกรรม นอกจากนั้นจะเป็นรายได้ จากการประกอบอาชีพส่วนตัว ถึงแม้จะมีฐานะไม่ร่ำรวย แต่ก็ไม่ยากจน ถ้าใช้ชีวิตอยู่แบบเรียบง่าย ยึดหลักความพอดี ส่วนรายได้ส่วนใหญ่จะเป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน และค่าใช้จ่ายในการซื้อปัจจัยการผลิตทางการเกษตร เช่น ปุ๋ยเคมี ยาปราบวัชพืช

๗) สินเชื่อและภาวะหนี้สินของเกษตรกร

เกษตรกรร้อยละ ๘๐ เป็นลูกค้ำธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ รองลงมาคือแหล่งเงินทุนของหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์เพื่อการผลิตเงินกองทุนหมู่บ้านและธนาคารพาณิชย์ เกษตรกรจะประสบปัญหาเรื่องปัจจัยการผลิตมีราคาแพง แต่ขายผลผลิตได้ในราคาต่ำ

๘) ประเพณีและวัฒนธรรม

(๑) การนับถือศาสนา

ประชาชนในตำบลสินเจริญนับถือศาสนาพุทธ ๙๙ % ของจำนวนประชาชนทั้งหมดในเขตพื้นที่ตำบลสินเจริญ มีวัดและสำนักสงฆ์ในพื้นที่ ๖ แห่ง

๑.๑) วัด จำนวน ๓ แห่งดังนี้

- วัดบางกำยาน ตั้งอยู่หมู่ที่ ๒
- วัดโคกตะไคร้ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๘
- วัดบางใหญ่วนาราม ตั้งอยู่หมู่ที่ ๖

๑.๒) สำนักสงฆ์ จำนวน ๓ แห่ง ดังนี้

- สำนักสงฆ์หมู่บ้านป่าไม้พระราชประสงค์ ๑ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๓
- สำนักสงฆ์บ้านช่องขี้เหล็ก ตั้งอยู่หมู่ที่ ๕
- สำนักสงฆ์บ้านมูลนิธิ ตั้งอยู่หมู่ที่ ๑๐

(๒) วัฒนธรรมท้องถิ่นที่สำคัญ

มีขนบธรรมเนียมประเพณีเหมือนกันทุกหมู่บ้าน มีการจัดหางานแต่ง งานศพ งานบุญ ประเพณี งานเดือนสิบ วันสำคัญทางพุทธศาสนา มีการไปวัดทำบุญ มีการลงแขกในกิจกรรมการเกษตรบางอย่าง มีความเชื่อสืบทอดกันมาในเรื่องบรรพบุรุษเคยทำมาก่อน มีความเคารพ ยกย่องคนแก่หรือผู้สูงอายุ จะเห็นได้จากการทำบุญอุบถน้ำคนแก่ในช่วงสงกรานต์

๑.๒ องค์กรและสถาบันเกษตรกร

๑) กลุ่มเกษตรกร/สถาบัน

ตารางที่ ๑๙ แสดงจำนวนและสมาชิกสถาบันเกษตรกร

ตำบล	กลุ่มส่งเสริมอาชีพ		กลุ่มแม่บ้าน		กลุ่มยุวเกษตรกร		วิสาหกิจชุมชน		สหกรณ์		กลุ่มเกษตรกร	
	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)	แห่ง	สมาชิก (ราย)	กลุ่ม	สมาชิก (ราย)
สินเจริญ	๑	๑๓	๑	๑๐	๒	๓๓	๔	๔๕	๑	๓๐	-	-
รวม	๑	๑๓	๑	๑๐	๒	๓๓	๔	๔๕	๑	๓๐	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๐ แสดงจำนวนผลิตภัณฑ์ที่ลงทะเบียน OTOP จำแนกตามผลิตภัณฑ์

ประเภทผลิตภัณฑ์	จำนวน
อาหาร	๙
เครื่องดื่ม	-
ผ้า เครื่องแต่งกาย	๑
ของใช้/ของตกแต่ง/ของที่ระลึก	๒
สมุนไพรที่ไม่ใช่อาหาร	๒
รวม	๑๔

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอ.....,พ.ศ.....

ตารางที่ ๒๑ แสดงข้อมูลกลุ่มวิสาหกิจชุมชน

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกิจชุมชนกลุ่มตีเหล็กสุจินต์การช่างบ้านบางกะทะ	๒	สินเจริญ	๗
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มทำขนมบ้านบางเหริยง	๗	สินเจริญ	๑๐
วิสาหกิจชุมชนต้นน้ำบ้านบางกล้วย	๑๐	สินเจริญ	๑๓

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๒ แสดงข้อมูลกลุ่มแม่บ้านเกษตรกร กลุ่มยุวเกษตรกร และกลุ่มส่งเสริมอาชีพ

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำขนมบ้านบางเหริยง	๗	สินเจริญ	๑๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบางใหญ่สินปูน	๖	สินเจริญ	๒๐
กลุ่มยุวเกษตรกรโรงเรียนบ้านบางรูป	๔	สินเจริญ	๑๓
กลุ่มส่งเสริมอาชีพการเกษตรสินเจริญพอเพียง	๑๐	สินเจริญ	๔

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

ตารางที่ ๒๓ แสดงข้อมูลกลุ่มเกษตรกร และสหกรณ์

ชื่อกลุ่ม	ที่อยู่		จำนวนสมาชิก
	หมู่ที่	ตำบล	
สหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางใหญ่ร่วมใจ จำกัด	๖	สินเจริญ	๓๘
สหกรณ์กองทุนสวนยางสินเจริญ จำกัด	๔	สินเจริญ	๓๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง,พ.ศ.๒๕๖๙

๒) ศูนย์เรียนรู้และเครือข่าย

ตำบลสินเจริญ มีแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร มีศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร (ศพก.) เครือข่าย - ศูนย์ ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน - ศูนย์ ศูนย์จัดการดิน และปุ๋ย ๒ ศูนย์ ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล ๑ ศูนย์ ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง ๑ ศูนย์ และศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน - ศูนย์

ตารางที่ ๒๔ แสดงจำนวนแหล่ง/ศูนย์เรียนรู้และบริการด้านการเกษตร

ตำบล	ศพก.	ศพก. เครือข่าย	ศจช.	ศตปช.	ศบกด.	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียง			ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดิน
						กษ.	ปศุสัตว์	ปฏิรูป	
หมู่ที่ ๑	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๒	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๓	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๔	-	-	-	-	๑	-	-	-	-
หมู่ที่ ๕	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๖	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๗	-	-	-	๑	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๘	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๙	-	-	-	-	-	-	-	-	-
หมู่ที่ ๑๐	-	-	-	๑	-	๑	-	-	-
รวม	-	-	-	๒	๑	๑	-	-	-

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๑) อาสาสมัครเกษตร

ตารางที่ ๒๕ แสดงจำนวนอาสาสมัครเกษตร

ตำบล	หน่วยงาน /อาสาสมัครเกษตร (ราย)								
	อาสาสมัคร फलวง	ครูบัญชี อาสา	ประมง อาสา	อาสา ปศุสัตว์	หมอดิน อาสา	เกษตร หมู่บ้าน	สหกรณ์	เศรษฐกิจ การเกษตร	อาสาสมัคร ปฏิรูปที่ดิน
สินเจริญ	-	๒	๒	๑๔	๑๐	๑๗	-	-	-
รวม	-	๒	๒	๑๔	๑๐	๑๗	-	-	-

หมายเหตุ : อาสาสมัครบางรายทำหน้าที่อาสามากกว่า ๑ หน้าที่

ที่มา : <https://asa-center.doae.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙

(๒) ประชาชนชาวบ้าน

ตำบลสินเจริญมีประชาชนชาวบ้านภายใต้โครงการเกษตรตามแนวทฤษฎีใหม่ โดยยึดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งการดำเนินการโครงการได้คัดเลือกประชาชนชาวบ้านเป็นผู้ดำเนินการถ่ายทอดองค์ความรู้ตามวิถีของประชาชนแต่ละคน จำนวน ๑ คน

ตารางที่ ๒๖ แสดงข้อมูลประชาชนชาวบ้าน

ตำบล	จำนวน (ราย)	องค์ความรู้ด้าน
สินเจริญ	๒	เศรษฐกิจพอเพียง , การผลิตยางพารา
รวม	๒	

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

(๓) ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ตารางที่ ๒๗ แสดงข้อมูลศูนย์หลักและศูนย์เครือข่ายของศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ที่	ชื่อศูนย์ (ลำดับที่ ๑ ศูนย์หลัก ลำดับถัดไป ศูนย์เครือข่าย)	ประเภท/กิจกรรมหลัก	ที่ตั้งศูนย์	
			หมู่	ตำบล
๑	ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านมูลนิธิ	ผักไร้สารพิษ/ปุ๋ยหมัก	๑๐	สินเจริญ
๒	ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลสินเจริญ	ผสมปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน	๑๐	สินเจริญ

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง., พ.ศ.๒๕๖๙

(๔) กลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่

มีกลุ่มเกษตรกรแปลงใหญ่ จำนวน๒.... กลุ่ม ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ ๒๘ แสดงข้อมูลกลุ่มแปลงใหญ่

ที่	ตำบล	ชื่อกลุ่มแปลงใหญ่	ชนิดพืช	จำนวนสมาชิก (คน)	จำนวน พื้นที่ (ไร่)
๑	สินเจริญ	แปลงใหญ่ยางพาราบ้านบาง เหริยาง	ยางพารา	๗๐	๑,๑๔๐
๒	สินเจริญ	แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์ กองทุนสวนยางบ้านบางใหญ่ ร่วมใจ	ยางพารา	๔๕	๙๕๖.๐๐

ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙

บทที่ ๒

การวิเคราะห์สถานการณ์การเกษตรของอำเภอ

๑. ข้อมูลประกอบการวิเคราะห์พื้นที่ของอำเภอ

สินค้าเกษตรที่สำคัญ ชนิดสินค้ายางพารา

๑.๑ แหล่งน้ำหลัก

[] น้ำฝน []ชลประทาน [] บ่อน้ำบาดาล [] แหล่งน้ำธรรมชาติอื่น ๆ (ระบุ).....

๑.๒ พื้นที่เหมาะสม/ไม่เหมาะสม

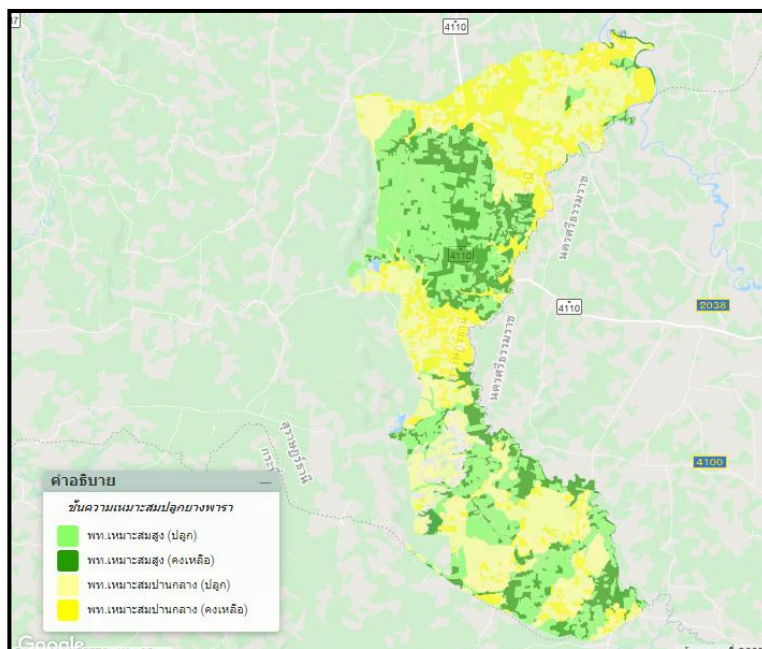
๑) เขตความเหมาะสม

ตารางที่ ๒๙ แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูก.....

ตำบล	พื้นที่ระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปานกลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ทั้งหมด
สินเจริญ	๒๙,๘๙๗	๓๖,๐๐๐	๓๙*	๑๕๐*	๖๕,๘๘๖

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงเขตความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา

ภาพที่ ๖ แผนที่แสดงเขตความเหมาะสม (พื้นที่ศักยภาพ) สำหรับปลูกยางพารา

(<http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

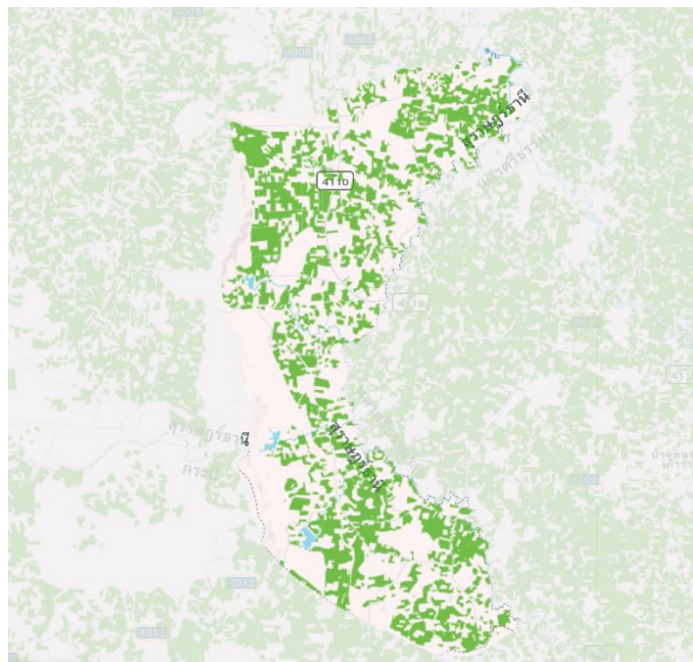
๒) พื้นที่ปลูกยางพารา

ตารางที่ ๓๐ แสดงครัวเรือนเกษตรกร พื้นที่ปลูก และผลผลิตยางพารา

ตำบล	ครัวเรือน เกษตรกร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	ผลผลิตต่อไร่ (กิโลกรัม)
ตำบลสินเจริญ	๙๖๒.๐๐	๑๕,๒๘๖.๐๐	๑๒,๗๐๓.๐๐	๓,๘๑๐,๙๐๐	๓๐๐
รวม	๙๖๒.๐๐	๑๕,๒๘๖.๐๐	๑๒,๗๐๓.๐๐	๓,๘๑๐,๙๐๐	๓๐๐

ที่มา : ระบบข้อมูลทะเบียนเกษตรกร พ.ศ.๒๕๖๘

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา

ภาพที่ ๗ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพารา (พื้นที่ปลูกจริง)
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

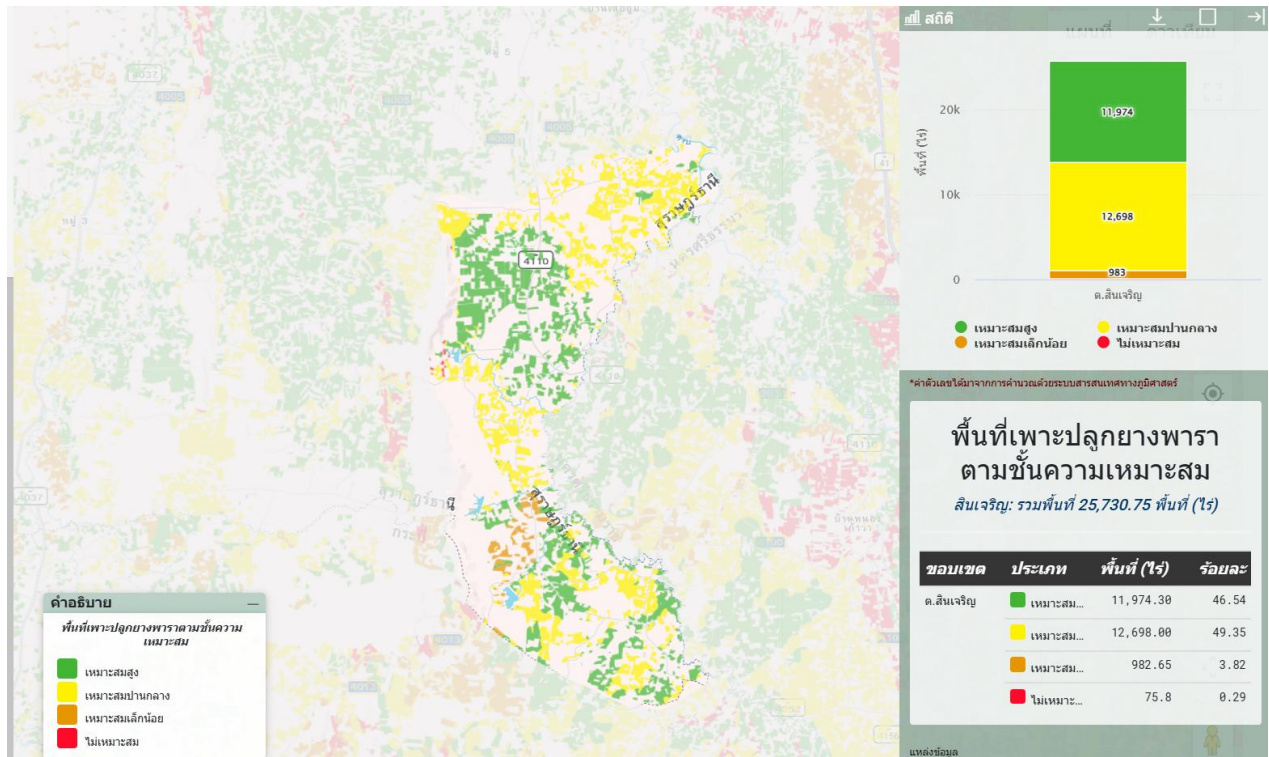
(๓) พื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตารางที่ ๓๑ แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม

ตำบล	พื้นที่ปลูกตามระดับความเหมาะสมสำหรับการปลูกยางพารา (ไร่)				
	เหมาะสมมาก (S๑)	เหมาะสมปาน กลาง (S๒)	เหมาะสมน้อย (S๓)	ไม่เหมาะสม (N)	รวมพื้นที่ ทั้งหมด
สินเจริญ	๑๑,๙๗๔	๑๒,๖๙๘	๙๘๒	๗๕	๒๕,๗๓๐

ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙

แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม ตำบลสินเจริญ

ภาพที่ ๘ แผนที่แสดงพื้นที่ปลูกยางพาราตามระดับชั้นความเหมาะสม
(ที่มา : <http://agri-map-online.moac.go.th/>, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๓ สถานการณ์ใช้เทคโนโลยีการผลิต (เป็นเทคโนโลยีการผลิตที่ใช้ในอำเภอ)

- การใช้พันธุ์ยางพารา ที่มีปลูกในเขตพื้นที่อำเภอพระแสง ได้แก่ RRIM ๖๐๐, BPM ๒๔ และ PB๒๓๕
- การปลูกและการดูแลรักษา

การเตรียมพื้นที่

สภาพพื้นที่เดิมที่จะใช้สำหรับปลูกยางพาราในแต่ละท้องที่แต่ละแห่ง จะมีลักษณะที่แตกต่างกันออกไปตามลักษณะของพื้นที่ และในการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกจึงสามารถทำได้หลายวิธี เช่น ในกรณีที่เป็นสวนยางพาราเก่า พื้นที่มีลักษณะเป็นป่า หรือมีไม้อื่นปลูกรวมอยู่ด้วย การเตรียมพื้นที่นั้นจะต้องโค่นล้มไม้เหล่านี้ก่อน ซึ่งการโค่นล้มไม้อาจทำโดยใช้แรงงานคน หรือแรงงานเครื่องจักรกล เช่น ใช้เลื่อย ใช้ขวานฟันหรือใช้เลื่อยยนต์ก็ได้ โดยตัดไม้ให้เหลือเฉพาะตอไม้ ให้ความสูงจากพื้นดินประมาณ ๕๐ ถึง ๖๐ เซนติเมตร จากนั้นจะต้องทำการฆ่าตอไม้โดยใช้ยาฆ่าตอไม้ ชนิด ๒,๔,๕-T ในอัตราส่วนสารเคมี ๑ ส่วน ผสมน้ำมันโซล่า ๑๖ ส่วน และใช้ทาตอไม้ในขณะที่ยังมีความสดอยู่ ซึ่งเป็นวิธีการที่จะทำให้ตอไม้ตายและผุสลายเร็วขึ้น หรืออาจใช้รถแทรกเตอร์ไถตอไม้ทั้งหมดก็ได้ วิธีนี้จะถอนรากถอนโคนของไม้ออกได้หมด แต่มีข้อเสียบางประการคือเกิดการสูญเสียหน้าดินมากหลังจากโค่นต้นยางเก่าหรือต้นไม้อื่นลงหมดแล้ว และจะต้องเก็บไม้ใหญ่ออกจากพื้นที่ จากนั้นเก็บเศษไม้ต่างๆ มารวมกันไว้เป็นกอง จัดเรียงเป็นแนวตามพื้นที่ และตากให้แห้งเพื่อทำแนวกันไฟ จากนั้นก็ทำ

การเผาเศษไม้เหล่านั้น หลังจากเผาเสร็จแล้ว ก็ควรจะรวบรวมปรนที่ยังเผาไหม้ไม่หมดมารวมกันเพื่อเผาใหม่อีกครั้ง และทำการเตรียมพื้นที่สำหรับปลูก โดยการใช้วิธีการไถ จำนวน ๒ ครั้ง พรวนดินอีก ๑ ครั้ง ส่วนพื้นที่ที่ยังมีตอไม้ย่างเก่าหรือตอไม้อื่นอยู่หลงเหลืออยู่ อาจจะทำให้การเตรียมดินสำหรับการปลูกไม่สะดวกมากนัก แต่หากเป็นกรณีที่เป็นพื้นที่ที่จะปลูกมีความลาดเทมาก เช่น พื้นที่บริเวณควนหรือเนิน จะต้องมีการจัดทำพื้นที่เป็นขั้นบันไดหรือทำการด้านดิน เพื่อสกัดกั้นไม่ให้น้ำฝนชะล้างดินเหล่านั้นให้ไหลตามน้ำ การทำพื้นที่เป็นขั้นบันได อาจทำเฉพาะในลักษณะของต้นหรือยาวเป็นแนวเดียวกัน หรืออาจจะทำพื้นที่ในลักษณะเป็นวงรอบไปตามลักษณะของควนหรือเนินก็ได้ โดยให้ระดับขนานกับพื้นดิน และความกว้างของขั้นบันไดอย่างน้อยกว้าง ๑.๕ เมตร และแต่ละขั้นบันไดก็ใช้วิธีการตัดดินให้มีความลึกและเอียงเข้าไปในทางเป็นเนินดิน โดยให้บริเวณขอบด้านนอกของขั้นบันไดเป็นลักษณะคันดิน มีความสูงประมาณ ๓๐ เซนติเมตร ความกว้าง ๖๐ ถึง ๗๐ เซนติเมตร และระยะห่างระหว่างขั้นบันไดมีความกว้างระหว่าง ๘ ถึง ๑๐ เมตร ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความลาดชันของควนหรือเนิน หากมีความชันมากระยะระหว่างขั้นบันไดก็ควรจะทำห่างออกไปด้วย

ระยะปลูกและการวางแผนปลูก

การกำหนดระยะปลูกและการวางแผนปลูกจะต้องพิจารณาถึงสิ่งต่างๆ เช่น พันธุ์ยางพาราที่ใช้ปลูก สภาพพื้นที่ เป็นต้น สำหรับระยะปลูกในที่ราบ จากการทดลองค้นคว้าพบว่าต้นยางพาราจะเจริญเติบโตได้ดีที่สุดต้องมีพื้นที่ไม่น้อยกว่า ๒๐ ตารางเมตรต่อ ๑ ต้น สำหรับการแนะนำเจ้าของสวนยางพาราในเรื่องระยะปลูกจึงต้องคำนึงถึงเรื่องพื้นที่ที่จะให้ต้นยางพาราดังกล่าวเป็นหลัก ส่วนจะใช้ระยะเท่าใดนั้นขึ้นอยู่กับว่าจะปลูกพืชแซมระหว่างแถวหรือไม่

ฤดูปลูก

เมื่อเริ่มเข้าฤดูแล้งประมาณเดือนมกราคม ควรจะเตรียมพื้นที่สำหรับปลูกยางพาราโดยเก็บไม้ออกจากบริเวณพื้นที่ให้เรียบร้อย ทำการไถพรวนดินและวางแผนขุดหลุมปลูก หากผสมปุ๋ยอินทรีย์รองก้นหลุมด้วยควรจะทำเนิ่นการให้เสร็จก่อนจะปลูกยางในช่วงฤดูฝน ๑ เดือน โดยฤดูฝนจะเริ่มต้นในเดือนพฤษภาคม หากพื้นที่มีความชื้นเพียงพอ ก็จะสามารถปลูกต้นยางชำถุงได้ และการปลูกต้นตอควรให้มีความชื้นเต็มที่ในขณะที่ปลูกไม่น้อยกว่า ๒ เดือน หลังปลูก ๑๕ วัน ถึง ๑ เดือนควรมีการปลูกซ่อม โดยต้องปลูกซ่อมให้เสร็จก่อนจะหมดฤดูฝนอย่างน้อย ๒ เดือน เพราะในช่วงกลางฤดูฝน ฝนมักตกทิ้งช่วงให้ฝักของเมล็ดยางพาราแห้ง และแตกร่วงหล่น การตกของเมล็ดยางพาราช่วงนี้เรียกว่า เมล็ดยางในปี (เป็นเมล็ดที่สำคัญในการขยายพันธุ์ยางพารา) ประมาณเดือนกรกฎาคมถึงเดือนกันยายน ขึ้นอยู่กับพื้นที่ เมล็ดยางพาราเหล่านั้นนำมาปลูกเพื่อทำกล้าสำหรับติดตามแปลงปลูก หรือนำไปทำเป็นวัสดุปลูกขยายพันธุ์ต่อไปก็ได้

วิธีปลูก

สำหรับการปลูกยางพารา มีวิธีการปลูกหลายวิธีที่ใช้ได้ผลดีและนิยมนำมาปฏิบัติกัน ได้แก่ วิธีปลูกด้วยเมล็ดแล้วนำมาติดตามแปลง การปลูกด้วยต้นตอตา และการปลูกด้วยต้นยางชำในถุง การจะเลือกใช้วิธีการใดในการปลูกยางพารานั้นขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความสะดวก การเจริญเติบโตและความแข็งแรงของต้นยางพารา และเงินทุน เป็นต้น

การตัดแต่งกิ่งยางพารา

วัตถุประสงค์ที่สำคัญในการตัดแต่งกิ่งยางพารา ก็เพื่อต้องการให้ยางมีการเจริญเติบโตอย่างสมบูรณ์ ได้รูปทรงที่เหมาะสม ทั้งลำต้นและบริเวณทรงพุ่ม การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นกลมตรง ไม่มีปุ่มปม ทำให้ง่ายต่อการกรีดยางและเพิ่มพื้นที่การกรีดยางให้สูงขึ้น ส่วนการตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่มใบให้บางลง การตัดทอนลมมีน้อย และยังช่วยแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเกิดโรคต่างๆ เช่น โรคเปลือกเน่า โรคราสีชมพู เป็นต้น ส่วนขั้นตอนและวิธีการจะกล่าวถึงในการตัดแต่งกิ่งยางจะเน้นหนักอยู่ ๒ ส่วนคือ

48

การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้น

ในการปฏิบัติเดิมที่เคยปฏิบัติกันมานั้น การตัดแต่งกิ่งบริเวณลำต้นมักจะตัดกิ่งหรือแขนงออกจากลำต้นให้หมดในระยาระยะสูงจากพื้นดิน จำนวน ๒ เมตร ซึ่งการตัดแต่งกิ่งดังกล่าวส่งผลต้นยางพาราแตกกิ่งสูงขึ้น และเจริญเติบโตได้ช้า จึงได้มีการคิดค้นตัดแต่งแบบใหม่ขึ้น เรียกว่า Progersive Pruning หรือ Delay Pruning โดยมีมุ่งหวังที่จะได้รับประโยชน์จากกิ่งแขนงให้มากที่สุดก่อนที่จะถูกตัดทิ้ง เพื่อชะลอความสูงและเพิ่มขนาดของลำต้นให้มากขึ้น ซึ่งวิธีดังกล่าวมีขั้นตอนการปฏิบัติดังนี้

๑. ตัดกิ่งแขนงที่เกิดจากต้นตอเดิมออกจากต้นให้หมด โดยเฉพาะในยางพาราที่ปลูกด้วยต้นตอตาหรือปลูกโดยวิธีติดตาในแปลง
 ๒. กิ่งที่แตกออกจากลำต้นในระยะจากโคนต้นสูงขึ้นมา ๓๐ เซนติเมตร หากมีกิ่งที่มีฉัตรใบ ๒ ถึง ๓ ฉัตรหรือกิ่งที่เจริญดีกว่ายอดก็ทำการตัดออกให้หมด
 ๓. ต้นที่มีลำต้นสูง ๑.๘ ถึง ๒ เมตร หากยังไม่แตกกิ่งจะต้องสร้างทรงพุ่มโดยวิธีสอดยางหรือครอบยาง และตัดกิ่งที่ไม่สมบูรณ์ออก
 ๔. เมื่อกิ่งแขนงที่ระดับ ๑.๓ ถึง ๑.๒ เมตร มีฉัตรใบ ๓ ถึง ๔ ฉัตร ให้เลือกตัดกิ่งแขนงที่ต่ำกว่า ๑.๓ เมตรออก โดยเลือกตัดกิ่งที่มีขนาดเส้นผ่าศูนย์กลางโตเท่ากับครึ่งหนึ่งของลำต้น
 ๕. ตัดกิ่งแขนงที่เจริญ ๖ ถึง ๘ ฉัตร ตรงระดับ ๐.๙ ถึง ๑.๓ เมตรออกจากต้น หากเป็นต้นที่แตกกิ่งระดับ ๑.๘ ถึง ๒ เมตร โดยให้ช่วยสร้างทรงพุ่มโดยวิธีควั่นลำต้น
 ๖. เมื่อยางพาราอายุได้ ๒ ปี ทำการตัดทุกกิ่งที่อยู่ต่ำกว่า ๑.๗ เมตรออกจากต้น
- การตัดแต่งกิ่งบริเวณทรงพุ่ม
๑. เมื่อดันยางอายุ ๒ ถึง ๓ ปี จะต้องสังเกตและตัดกิ่งแขนงที่แตกจำนวนมากออกจากลำต้น เพื่อให้พุ่มใบโปร่งลดแรงปะทะลม
 ๒. กิ่งที่แตกออกเป็นคาบคอบ จะมีขนาดไม่เท่ากันและทำให้น้ำหนักของกิ่งไม่สมดุลกัน ให้ทำการตัดกิ่งขนาดเล็กออกจากลำต้น
 ๓. เมื่อยางอายุ ๓ ถึง ๕ ปี จะต้องเลือกตัดกิ่งออกจากลำต้นอีก เมื่อมีทรงพุ่มใบหนาเกินไป แต่ไม่ควรจะตัดยอดเพราะจะทำให้ยอดแตกกิ่งออกมามาก
- การใช้ปุ๋ย
- สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง แนะนำ
- ยางพาราที่ยังไม่เปิดกรีด ใช้ปุ๋ยสูตร ๒๐ - ๘ - ๒๐ ช่วง ๑-๒ ปีแรก แบ่งใส่ ๓ ครั้ง พอเข้าปีที่ ๓-๖ แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ในขณะที่ดินยังมีความชื้นถ้าเป็นต้นยางเล็กใส่บริเวณรอบ ๆ โคนต้นยางในรัศมีตามแนวทรงพุ่มใบแล้วกลับ

ยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว ใช้ปุ๋ยสูตร ๓๐ - ๕ - ๑๘ ใส่ในอัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี แบ่งใส่ ๒ ครั้ง ครั้งละ ๕๐๐ กรัมต่อต้นในช่วงต้นฤดูฝนและปลายฤดูฝน

- การจัดการดิน

49

การใส่ปุ๋ยเคมีเพียงอย่างเดียวคงไม่เพียงพอโดยเฉพาะในเขตปลูกยางใหม่ เพราะดินส่วนใหญ่จะมีปริมาณอินทรีย์วัตถุในดินในระดับต่ำ และมีแนวโน้มลดลงอีก เนื่องจากภูมิอากาศเป็นเขตร้อนทำให้อัตราการย่อยสลายอินทรีย์วัตถุในดินเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่มี การเพิ่มอินทรีย์วัตถุในดิน ปุ๋ยอินทรีย์จึงเข้ามามีบทบาทสำคัญในการปรับโครงสร้างของดิน และเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับในเขตปลูกยางใหม่ โดยควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี ช่วง ๑ ปีแรก ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๑ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี พอเข้าปีที่ ๒-๖ ใส่ปุ๋ยอินทรีย์อัตรา ๒ กิโลกรัมต่อต้นต่อปี โดยคลุกเคล้ากับดินก่อนใส่ปุ๋ยเคมีประมาณ ๑๕-๒๐ วัน นอกจากช่วยปรับปรุงโครงสร้างของดินและสมบัติของดินแล้วยังช่วยให้การใช้ปุ๋ยเคมีมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ปุ๋ยอินทรีย์ที่ใช้อาจเป็นปุ๋ยมูลสัตว์ หรือปุ๋ยหมักและสำหรับสวนยางหลังเปิดกรีดในเขตปลูกยางใหม่ที่ไม่ได้ปลูกพืชคลุมดินตระกูลถั่วระหว่างแถวยาง ควรใส่ปุ๋ยอินทรีย์ในอัตรา ๓ กิโลกรัมต่อต้นต่อปีร่วมกับปุ๋ยเคมีตามอัตราแนะนำจะทำให้ต้นยางสมบูรณ์ยิ่งขึ้นดังนั้นเกษตรกรควรดูแลสวนยางด้วยการใส่ปุ๋ยบำรุงต้นยางอย่างต่ำเนื่อง จะทำให้ต้นยางเปลือกนุ่ม กรีดได้ง่ายขึ้นและยังเป็นการยืดอายุการให้น้ำยาง และเมื่อต้นยางมีความสมบูรณ์เต็มที่พร้อมรับฤดูการกรีดยางที่จะมาถึงในช่วงพฤษภาคมนี้ เกษตรกรคงจะพึงพอใจกับผลผลิตที่ได้ว่ามั่นคงคุ้มค่าจริงๆ

การปลูกพืชคลุมดินในสวนยาง เป็นวิธีการหนึ่งที่สามารถเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ในสวนยาง ทั้งนี้เศษซากพืชคลุมดินเมื่อย่อยสลายกลายเป็นอินทรีย์วัตถุจะช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดิน ช่วยปรับโครงสร้างดินและช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของการใช้ปุ๋ยเคมี ส่งผลให้การเจริญเติบโตดี เปิดกรีดได้เร็วขึ้นและให้ผลผลิตน้ำยางเพิ่มขึ้นด้วย การปลูกพืชคลุมดินไม่เพียงแต่จะช่วยเพิ่มความอุดมสมบูรณ์ของดินเท่านั้น แต่ยังช่วยป้องกันการชะล้างพังทลายของหน้าดิน รักษาความชื้นในดิน ควบคุมการเจริญเติบโตของวัชพืช ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมีและสารเคมีกำจัดวัชพืช ตลอดจนเพิ่มความหลากหลายทางชีวภาพในดิน ได้แก่ จุลินทรีย์ เช่น เชื้อรา และแบคทีเรียที่เป็นประโยชน์ และสัตว์ที่อาศัยอยู่ในดิน เช่น มด แมลง หนอน ซึ่งทำหน้าที่ย่อยสลายซากพืชซากสัตว์ และยังช่วยเพิ่มฮิวมัสให้แก่ดินอีกด้วย

- การใช้สารเคมี

การกำจัดวัชพืชในสวนยางพารา

การใช้สารเคมี เป็นวิธีที่ให้ผลดี ประหยัดแรงงาน และเวลา นิยมใช้กับต้นยางที่มีอายุ ๑ ปีขึ้นไป หรือต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินมากกว่า ๗๕ เซนติเมตรไปแล้ว ส่วนต้นยางที่มีเปลือกบริเวณโคนต้นเป็นสีน้ำตาลสูงจากพื้นดินน้อยกว่า ๗๕ เซนติเมตรไม่ควรใช้วิธีนี้

การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชสำหรับยางอ่อน

การปลูกยางโดยใช้ต้นตอตาหรือยางชำถุง จะใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชในแถวยางได้อย่างปลอดภัยต่อเมื่อต้นยางมีเปลือกสีน้ำตาลที่บริเวณ โคนต้นสูงจากพื้นดิน ๗๕ เซนติเมตร สารเคมีที่ใช้ในสวนยางอ่อนมีอยู่หลายสูตร แต่จะแนะนำเฉพาะบางสูตรที่ทำได้ง่ายเช่น

สูตรที่ ๑ ใช้พาราควอท ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ระวังอย่าให้สารเคมีถูกใบหรือส่วนที่เป็นสีเขียวของต้น สูตรนี้จะเหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๒ เดือนขึ้นไป สามารถคุมวัชพืชได้นาน ๓-๕ สัปดาห์โดยหลังจากพ่นสารเคมีแล้วภายใน ๒-๓ ชั่วโมง จะต้องไม่มีฝนตก การใช้สารเคมีจึงจะได้ผลสมบูรณ์

สูตรที่ ๒ ใช้ดาลาพอน ๘๐๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ฉีดพ่น และหลังจากนั้นอีก ๒๑ วัน ให้พ่นซ้ำด้วยพาราควอท ๔๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ อีกครั้ง
สูตรนี้เหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป โดยส่วนใหญ่จะใช้กำจัดวัชพืชพวกใบเลี้ยงเดี่ยว

50

สูตรที่ ๓ ใช้พาราควอท ๖๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) และ ๒,๔-ดี ๑๕๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สูตรนี้จะเหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๒ ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่จะใช้กำจัดวัชพืชพวกใบเลี้ยงคู่ รวมทั้งพืชคลุมที่เลื้อยเข้าไปพันต้นยาง

สูตรที่ ๔ ใช้ไกลโฟเสท ๒๐๕ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ สามารถกำจัดวัชพืชได้หลายชนิดโดยไม่มีพิษตกค้างในดิน สามารถคุมวัชพืชได้นาน ๒ เดือน สูตรนี้เหมาะกับต้นยางที่มีอายุตั้งแต่ ๑ ปีขึ้นไป โดยหลังจากพ่นสารเคมีแล้วภายใน ๖ ชั่วโมง จะต้องไม่มีฝนตก การใช้สารเคมีจึงจะได้ผลสมบูรณ์

การใช้สารเคมีกำจัดวัชพืชสำหรับสวนยางที่กรี๊ดแล้ว

ใช้พาราควอท ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๕๐ ลิตรฉีดพ่นในพื้นที่ ๑ ไร่ โดยใช้หัวฉีดสี่เหลี่ยม

การกำจัดหญ้าคา

การใช้สารเคมีกำจัดหญ้านับว่าเป็นวิธีที่ประหยัดค่าใช้จ่ายและได้ผลดีกว่าวิธีอื่นๆ โดยมีสูตรการใช้สารเคมีให้เลือก ๓ สูตรคือ

สูตรที่ ๑ ใช้ดาราพอน ๑.๖ กิโลกรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ โดยใช้หัวฉีดสี่เหลี่ยม หลังจากฉีดพ่นแล้ว ๒๑ วัน ให้ใช้ดาลาพอนในอัตราเดิมฉีดพ่นซ้ำอีกครั้ง จากนั้นประมาณ ๓-๔ เดือน หากมีหญ้านอกหรือหลงเหลืออยู่ ควรฉีดพ่นสารเคมีอีกครั้งในอัตราเดิม

สูตรที่ ๒ ถ้าต้นยางมีอายุตั้งแต่ ๒ ปี ลงมาและมีหญ้าน้ำขึ้นบริเวณโคนต้น ให้ฉีดพ่นด้วยดดาลาพอน ๑.๖ กิโลกรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ หลังจากฉีดพ่นแล้ว ๒๑ วัน ให้ใช้พาราควอท ๘๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ เพื่อลดอันตรายของต้นยางอ่อนซึ่งอาจเกิดขึ้นจากดดาลาพอน

สูตรที่ ๓ ใช้ไกลโฟเสท ๔๑๐ กรัม (เนื้อสารบริสุทธิ์) ผสมน้ำ ๑๐๐ ลิตรต่อพื้นที่ ๑ ไร่ ฉีดพ่นเพียงครั้งเดียว

ข้อสังเกต การกำจัดหญ้าน้ำควรฉีดพ่นสารเคมีในช่วงที่หญ้าน้ำกำลังเจริญเติบโต (ต้นฤดูฝน) จะได้ผลดีที่สุด การกำจัดหญ้าน้ำด้วยไกลโฟเสทให้ผลดีกว่าดดาลาพอน ซึ่งดดาลาพอนต้องพ่นถึง ๒ ครั้ง แต่เมื่อเปรียบเทียบทางด้านค่าใช้จ่ายแล้วการใช้ดดาลาพอนจะประหยัดกว่า

หมายเหตุ : เนื้อสารบริสุทธิ์ หมายถึง ปริมาณสารออกฤทธิ์ซึ่งจะต้องปรากฏในฉลากที่ภาษาขณะบรรจุเป็นภาษาไทยตามพระราชบัญญัติวัตถุพิษ พ.ศ. ๒๕๑๐ มาตรา ๒๑

- การใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ รถแทรกเตอร์เครื่องตัดหญ้าสะพายไหล่เครื่องพ่นสารเคมีเหลวแบบสะพายหลัง

- การเก็บเกี่ยวผลผลิต

เมื่อกรีดยางแล้ว น้ำยางก็จะไหลไปตามรอยที่ทำไว้ผ่านลึนร่องน้ำยางและไหลลงถ้วยรองรับน้ำยางในที่สุด ภายหลังจากกรีดยางไปแล้วประมาณ ๓ ชั่วโมง ส่วนมากน้ำยางก็จะหยุดไหลก็จะเริ่มเก็บน้ำยางได้ ซึ่งผู้เก็บน้ำยางโดยปกติจะเป็นคนเดียวกับคนกรีดยาง จะถือถังหิ้วหรือหาบไปเก็บน้ำยาง เก็บน้ำยางในถ้วยแล้วเทลงไปในถังหรือปิ่นที่ถือ หลังเทน้ำยางจากถ้วยก็จะใช้ไม้ปาดน้ำยาง กวาดน้ำยางออกจากถ้วยให้หมด แล้วนำถ้วยไปเก็บคว่ำไว้บนห้วงลวดที่ใช้ตัดด้วย เพื่อไม่ให้ถ้วยสกปรก และป้องกันฝุ่นละอองตกลงไปในถ้วย น้ำยางที่เก็บได้จะถูกนำมารวบรวม แล้วลำเลียงไปส่งยังโรงงานทำยางแผ่นอีกต่อหนึ่ง สำหรับสวนขนาดใหญ่ แต่หากเป็นสวนขนาดเล็กก็จะหาบหรือหิ้วไปทำแผ่นที่บ้าน

ปัจจุบันในบางท้องถิ่นที่มีพ่อค้ามารับซื้อน้ำยางสด ๆ เลย ในกรณีที่เจ้าของสวนไม่ประสงค์จะทำยางแผ่นเองก็จะสามารถขายเป็นน้ำยางไปได้ โดยพ่อค้าดังกล่าวจะมีรถบรรทุกประกอบขึ้นเป็นถังสำหรับใส่น้ำยางออกไปรับซื้อถึงสวน ขั้นตอนการซื้อขายจะคิดจากน้ำหนักของน้ำยางสดทั้งหมด และหาความเข้มข้นของน้ำยางโดยจะมีเครื่องมือวัดที่เรียกว่าวัดค่าออกมาแล้ว หาค่าเฉลี่ยเป็นน้ำหนักยางแห้งที่ราคาออกมาเป็นกิโลกรัม ซื้อขายในราคาเท่ากับราคาขายชั้นสองของตลาดในแต่ละวัน

๑.๔ ปฏิทินการเพาะปลูก

เกษตรกรในตำบลสินเจริญ มีการปลูกยางพารา ดังนี้

ชื่อสินค้า	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
ยางพารา	←-----→											
	←-----→			←-----→								

สัญลักษณ์

←-----→ ช่วงฤดูปลูก

△ ปลูกสูงสุด

←-----→ ช่วงฤดูเก็บเกี่ยว

▽ เก็บเกี่ยวสูงสุด

ภาพที่ ๙ แสดงปฏิทินการเพาะปลูก

๑.๕ ต้นทุนการผลิต

ตารางที่ ๓๒ แสดงต้นทุนการผลิตยางพารา ปี ๒๕๖๙

ต้นทุน/ไร่		รายรับ/ไร่	
รายการ	เงิน	รายการ	เงิน
๑. ค่าวัสดุ	๑,๓๘๖	ผลผลิต ๒๔๐ กก/ไร่	๒,๓๑๑
- ปุ๋ยเคมี	๑,๓๘๖	ราคาในท้องถิ่น ๔๒.๙๙ บาท/กก	
๒. ค่าจ้างแรงงาน	๖,๖๒๐	มูลค่า ๑๐,๓๑๗ บาท/ไร่	
- จ้างกำจัดวัชพืช ๒ ครั้ง	๗๐๐		
- ค่าจ้างใส่ปุ๋ย	๑๐๐		
- ค่าจ้างกรีดยกเก็บเกี่ยว/ขนส่ง	๕,๕๒๐		
- ค่าจ้างตัดแต่งทางใบ	-		
- ค่าซ่อมถนน	-		
- ค่าวัสดุสิ้นเปลือง	๓๐๐		
- ค่าดูแลรักษา	-		
๓. ผลผลิตเฉลี่ย	๒๔๐		
๔. ราคา กิโลกรัมละ	๔๒.๙๙		
๕. ต้นทุน/ไร่	๘,๐๐๖		
๖. ขายได้	๑๐,๓๑๗	รวม ๑๐,๓๑๗	
๗. รายได้สุทธิ	๒,๓๑๑		
หมายเหตุ รายได้ - ต้นทุน = กำไร			

(ที่มา สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๑.๖ สถานการณ์การตลาด/วิธีการตลาด

๑) วิธีการตลาด (เป็นวิถีตลาดที่เกิดขึ้นในตำบลสินเจริญ)

ภาพแสดงเส้นทางวิถีตลาดของตำบลสินเจริญ

ภาพที่ ๑๐ แสดงวิถีการตลาดยางพารา ตำบลสินเจริญ

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง, พ.ศ.๒๕๖๙)

๒) แหล่งรับซื้อผลผลิต/ โรงงานแปรรูป
ตำบลสินเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีจุดรับซื้อน้ำยางสดและเศษยาง จำนวน ๔ แห่ง โดยตั้งอยู่

หมู่ที่ ๔ ศรีไทรทอง ยางทอง

หมู่ที่ ๔ พีแดงเศษยาง

หมู่ที่ ๕ ทรัพย์อนันต์

ตำบลสินเจริญ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดสุราษฎร์ธานี มีโรงงานแปรรูป จำนวน ๑ แห่ง โดยตั้งอยู่ หมู่ที่ ๕ บริษัท ไทยฮั้วยางพารา จำกัด

๑.๗ เกษตรกรและองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

๑) เกษตรกร

มีเกษตรกรผู้ปลูกยางพารา ในตำบลสินเจริญ จำนวน...๑,๓๒๘....ราย และมีเกษตรกรที่เป็นต้นแบบในพื้นที่ จำนวน ..๑... ราย มีความรู้ ความชำนาญ องค์กรความรู้ในเทคโนโลยีการผลิต ที่มีความโดดเด่น ดังนี้

ตารางที่ ๓๓ แสดงเกษตรกรต้นแบบของสินค้าในพื้นที่

ที่	หมู่	ตำบล	ประเภท	องค์ความรู้โดดเด่น
๑	๑๐	สินเจริญ	ยางพารา	๑. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตยางพารา ๒. ลดต้นทุนการปลูกยางพารา ๓. เศรษฐกิจพอเพียง ๔. การทำอาชีพเสริมในสวนยางพารา

(ที่มา : สำนักงานเกษตรอำเภอลำทะเมนชัย, พ.ศ. ๒๕๖๘)

๒) องค์กรเกษตรกร ดังนี้

ตารางที่ ๓๔ แสดงองค์กรเกษตรกรที่เกี่ยวข้องกับสินค้าในพื้นที่

องค์กรเกษตรกร	จำนวน (แห่ง)	ชื่อกลุ่ม
ศพก. (เครือข่าย)	๒	๑. ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน (ศดปช.) ๒. ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจพอเพียงบ้านมูลนิธิ
แปลงใหญ่	๒	๑. แปลงใหญ่ยางพาราสหกรณ์กองทุนสวนยางบ้านบางใหญ่ร่วมใจ จำกัด ๒. แปลงใหญ่ยางพาราบ้านบางเหริ่ง ตำบลสินเจริญ
วิสาหกิจชุมชน	๖	๑. วสช.กลุ่มเลี้ยงโคพื้นเมืองบ้านทุ่งหญ้าแดง ๒. วสช.กลุ่มตีเหล็กสุจินต์การช่างบ้านบางกะทะ ๓. วสช.เจริญฟาร์ม ๔. วสช.กลุ่มทำขนมบ้านบางเหริ่ง ๕. วสช.สินเจริญการเกษตร ๖. วสช.ยางพาราสินเจริญ

กลุ่มแม่บ้าน เกษตรกร	๑	๑. กลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำขนมบ้านบางเหริยง (หมู่ที่ ๗)
กลุ่มยูวเกษตรกร	๒	๑. โรงเรียนบ้านบางรูป ๒.โรงเรียนบ้านบางใหญ่สินปุน

๒. การวิเคราะห์ Supply chain

ตารางที่ ๓๕ แสดงการวิเคราะห์ Supply chain ของสินค้าอาหาร ตำบลสินเจริญ

		ต้นทาง	กลางทาง	ปลายทาง
มิติพื้นที่	สถานการณ์ปัจจุบัน	พื้นที่ปลูกรวม ๑๕,๒๘๖ ไร่, ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลอนลาดและเชิงเขา, พื้นที่ทางการเกษตรกว่าร้อยละ ๙๐ อยู่นอกเขตชลประทาน	มีจุดรับซื้อน้ำยางสดและเศษยางกระจายอยู่ในพื้นที่ตำบลรวม ๔ จุด เพื่อรวบรวมผลผลิตจากเกษตรกรรายย่อย	โรงงานแปรรูปยางพาราในพื้นที่และนอกพื้นที่ (เช่น บจ.ไทยฮั้วยางพารา ม.๕ ต.สินเจริญ) รับซื้อเพื่อเข้าสู่กระบวนการผลิตอุตสาหกรรม
	ปัญหา Pain point	พื้นที่ประสบภัยน้ำท่วมในฤดูฝนและขาดแคลนน้ำในฤดูแล้ง โครงสร้างดินเริ่มเสื่อมโทรมจากการใช้สารเคมีต่อเนื่อง	เส้นทางขนส่งบางจุดเป็นถนนดินหรือลูกรังซึ่งสัญจรลำบากในช่วงฝนตกหนัก	ความผันผวนของราคายางพาราในตลาดโลกและมาตรการกีดกันทางการค้า
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ส่งเสริมการจัดการน้ำในแปลงปรับปรุงดินด้วยปุ๋ยหมักและโดโลไมท์เพื่อลดความเป็นกรด, ใช้ Agri-Map วางแผนพื้นที่ปลูกให้เหมาะสม	พัฒนาระบบโลจิสติกส์และการเชื่อมโยงข้อมูลจุดรับซื้อผ่านระบบดิจิทัลเพื่อความสะดวกในการขนส่ง	สนับสนุนการทำเกษตรพันธสัญญา (MOU) และการแปรรูปเบื้องต้นเพื่อเพิ่มมูลค่า
มิติคน	สถานการณ์ปัจจุบัน	เกษตรกรผู้ปลูก ๙๖๒ ครัวเรือน มีกลุ่มยางพาราแปลงใหญ่ ๒ กลุ่ม และเกษตรกรต้นแบบ Smart Farmer ในพื้นที่	พ่อค้าคนกลางรายย่อย ลานเท และสหกรณ์กองทุนสวนยาง (เช่น สหกรณ์ฯ บ้านบางใหญ่ร่วมใจ)	ผู้ประกอบการโรงงานแปรรูปยางพารา และกลุ่มวิสาหกิจชุมชนที่แปรรูปผลิตภัณฑ์จากยาง
	ปัญหา Pain point	เกษตรกรส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ขาดทายาทสืบทอดอาชีพ และขาดทักษะการจัดทำบัญชีต้นทุน	การรวมกลุ่มเกษตรกรบางส่วนยังไม่เข้มแข็งพอที่จะสร้างอำนาจต่อรองราคา	ขาดแรงงานที่มีทักษะเฉพาะด้านในการแปรรูปผลิตภัณฑ์ยางที่มีมูลค่าสูง
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ (YSF) อบรมให้ความรู้ด้านเทคโนโลยีการผลิตยางพาราและการจัดการสวนอย่างยั่งยืน,	เสริมสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรในการรวบรวมผลผลิต	ส่งเสริมความรู้ด้านการตลาดสมัยใหม่และการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่ได้รับมาตรฐานคุณภาพ

มิติสินค้า	สถานการณ์ปัจจุบัน	ผลผลิตเฉลี่ย ๒๔๐ กก./ไร่, สายพันธุ์หลักที่ใช้คือ RRIM ๖๐๐, BPM ๒๔ และ PB๒๓๕	สินค้าส่วนใหญ่เป็นน้ำยางสด เศษยาง และยางแผ่นรมควันอัดก้อน	ผลิตภัณฑ์ยางพาราแปรรูป เช่น ยางแผ่นรมควันคุณภาพ และอุปกรณ์ทางการเกษตร (มีดกรีดยาง)
	ปัญหา Pain point	ต้นทุนผลิตสูงจากราคาปุ๋ยและปัจจัยผลิต การระบาดของโรคยางพาราทำให้ผลผลิตลดลง	คุณภาพน้ำยางไม่สม่ำเสมอ และมีการเจือปนของสิ่งสกปรกในเศษยาง	สินค้าส่วนใหญ่ยังเป็นวัตถุดิบขั้นต้น ราคาสินค้าไม่มีเสถียรภาพ
	แนวทาง/App tech. ที่จะใช้แก้ปัญหา	ใช้สารชีวภัณฑ์แทนสารเคมีเพื่อลดต้นทุน ส่งเสริมอาชีพเสริมในสวนยาง เช่น การปลูกผักเห็ดเลี้ยงเพื่อเพิ่มรายได้	ยกระดับมาตรฐานการจัดการแปลงสู่ระบบมาตรฐานคุณภาพเพื่อให้ได้น้ำยางที่มีเปอร์เซ็นต์สูง	พัฒนาผลิตภัณฑ์ยางพาราสู่สินค้าเกรดพรีเมียมและการแปรรูปเป็นสินค้า OTOP

บทที่ ๓

บทสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

๑. แบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของทุกโครงการ

ตารางที่ ๓๖ แสดงแบบสรุปโครงการแบบย่อ (Project Brief)

หัวข้อ	รายละเอียด
๑. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิต
๒. ชื่อแผนงาน	แผนงานพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตร
๓. แนวทางการพัฒนา	ส่งเสริมการผลิตสินค้าทางการเกษตรที่มีคุณภาพ และส่งเสริมการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยใช้ฐานเกษตร
๔. หลักการและเหตุผล	เนื่องจากในท้องถิ่นมีวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรจำนวนมาก ในขณะที่ปุ๋ยเคมีมีราคาสูงและทำให้โครงสร้างดินเสื่อมโทรม
๕. วัตถุประสงค์ของโครงการ	เพื่อปรับปรุงโครงสร้างดิน ลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี และรักษาความชื้นในดินให้เหมาะสมต่อการเจริญเติบโตของพืช
๖. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้ปีละ ๓๐ ตัน
๗. พื้นที่เป้าหมาย	ทุกหมู่บ้านในตำบลสินเจริญ
๘. กิจกรรมหลัก	อบรมให้ความรู้ ฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก และสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็น
๙. หน่วยงานดำเนินการ	สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง (สนง.กษอ.) ร่วมกับศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยีการเกษตรประจำตำบล (ศบกต.) และ อบต. ในพื้นที่
๑๐. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	ปีงบประมาณ ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐
๑๑. งบประมาณ	๑๐๐,๐๐๐ บาท จากงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๑๒. ผลผลิต (Output)	ปุ๋ยหมักจำนวน ๙๐ ตันสำหรับใช้ในแปลงเกษตรกร
๑๓. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	ดินมีคุณภาพดีขึ้น เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการลดใช้ปุ๋ยเคมี

๒. สรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

ตารางที่ ๓๗ แสดงสรุปโครงการ/กิจกรรมตามกรอบการพัฒนาการเกษตรเชิงพื้นที่

โครงการ (Project)	ปัจจัยขาเข้า (Input)	กิจกรรม/กระบวนการ (Activities)	ผลการดำเนินกิจกรรม			แหล่ง งบประมาณ	ปีที่ ดำเนินการ
			ผลผลิต (Output) (เห็นผลทันทีหรือภายใน ๑ ปี)	ผลลัพธ์ (Outcome) (เห็นผลภายใน ๒ ปี)	ผลกระทบ (Impact) (เห็นผลภายใน ๓ - ๕ ปี)		
๑. โครงการผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิต	วัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร, ปุ๋ยคอก, ปุ๋ยเคมี, วัสดุอุปกรณ์ทำปุ๋ย	อบรมให้ความรู้, ฝึกปฏิบัติการทำปุ๋ยหมัก, ประชาสัมพันธ์และคัดเลือกเกษตรกร	เกษตรกรสามารถผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพดีได้ปีละ ๓๐ ตัน	เกษตรกรมีต้นทุนการผลิตลดลงจากการลดใช้ปุ๋ยเคมี	ดินมีคุณภาพและโครงสร้างที่ดีขึ้น มีความอุดมสมบูรณ์อย่างยั่งยืน	อบต. ในพื้นที่	๒๕๖๖ - ๒๕๗๐

บรรณานุกรม

- กรมชลประทาน. โครงการจัดทำแผนหลักการพัฒนาลุ่มน้ำระดับจังหวัด บทที่ ๑-๕ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. สำนักบริหารโครงการ กรมชลประทาน.,,,
- กรมพัฒนาที่ดิน. (๒๕๕๖). พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยแล้ง จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ทะเบียนเกษตรกรอำเภอพระแสง. [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.survey.doae.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕).
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ระบบรายงานข้อมูลเกษตรกรแปลงใหญ่ (Co-farm). [Online]. เข้าถึงได้จาก: <https://co-farm.doae.go.th/profileslist.php>.
- กรมส่งเสริมการเกษตร. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร. [Online]. เข้าถึงได้จาก: <https://alc.doae.go.th/>.
- สำนักงานเกษตรอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ข้อมูลพื้นที่การเกษตร ๒๕๖๙.
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.). (๒๕๖๑). พื้นที่เป้าหมายในการแก้ไขปัญหาทรัพยากรน้ำอย่างเป็นระบบ (Area Base).
- สำนักงานปศุสัตว์อำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์ ๒๕๖๙.
- สำนักงานประมงอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). ทะเบียนผู้เลี้ยงสัตว์น้ำ ๒๕๖๙.
- สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอพระแสง. (๒๕๖๙). แผนชุมชนอำเภอพระแสง ๒๕๖๙.
- สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร. (๒๕๖๑). สถานการณ์ด้านทรัพยากรและการพัฒนา จังหวัดสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต ๓. (๒๕๖๕). ข้อมูลสถานศึกษาอำเภอพระแสง.
- สถานีอุตุนิยมวิทยาอุทกพระแสง. (๒๕๖๘). สภาพภูมิอากาศ ๒๕๖๔-๒๕๖๘.
- แผนพัฒนาท้องถิ่น ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐. [Online]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.sinpun.go.th>. (วันที่ค้นข้อมูล: ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๙).
- GISTDA. (๒๕๕๖). พื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วมซ้ำซาก จังหวัดสุราษฎร์ธานี.